

El tercer gènere

Els antropòlegs, des dels inicis moderns d'aquesta disciplina, ens porten relats de diferents països asiàtics que, des del punt de vista occidental, verifiquen l'existència de persones trans sota la denominació de tercer gènere. És, per exemple, el cas dels *hijra*, al subcontinent indi¹, els *kathoey*, a Tailàndia, o els *bissu*, a Indonèsia.

Els *hijra* són homes biològics o intersexuals que adopten un rol de gènere femení. Des d'un punt de vista occidental, els podríem classificar com persones transgènere. En la literatura índia de vegades apareix algun personatge *hijra*, amb dots artístiques i amb poder per beneir naixements i matrimonis, i també se'ls vincula a la religió com a casta especial. Tot i així, actualment el terme *hijra* és pejoratiu, indicant un estigma, i de vegades estan empesos a la prostitució.

Pioners en operacions de reassignació de sexe

A Tailàndia trobem el cas dels *kathoey*, també homes amb una identitat de gènere femenina que decideixen adoptar plenament aquest rol. Els *kathoey* són també coneguts com a *ladyboys*, en referència a aquesta ambigüitat (des del punt de vista binari) i en moltes ocasions exerceixen la prostitució, essent un cas molt conegut pel turisme occidental. De fet, la transsexualitat i l'homosexualitat són en certa manera tolerades a Tailàndia ja que des del budisme es consideren unes tares degudes a transgressions en vides passades i que, per tant, mereixen compassió. Per això els *kathoey* són més visibles en la societat. A més, Tailàndia ha estat un dels països pioners al món en operacions de reassignació sexual. El cas dels *kathoey*, doncs, és més afortunat que d'altres i fins i tot compta amb exemples molt populars com el de Nong Toom, un kat-

hoey campió de *muay thai*² que va decidir passar per una operació de reassignació sexual, història que es va portar al cinema en la pel·lícula *Beautiful Boxer*, o el cas d'un equip de voleibol format per homes gais i *kathoey* que va guanyar un campionat tailandès d'aquest esport.

Si viatgem fins a Indonèsia, els *bissu* també són, en termes occidentals, dones transgènere, però en canvi històricament han tingut un rol molt rellevant en la cultura del país i fins i tot se'ls atorgava un paper sagrat: pel fet de tenir característiques d'home i de dona, es creia que tenien el poder de fer de mitjancers entre els ésser humans i els déus. Tenien, antigament, un paper de líders espirituals i es diu, curiosament, que l'islam va entrar a Indonèsia gràcies als *bissu*, que el van preferir davant del cristianisme. Recordem que Indonèsia és el país amb el major nombre de població musul-

mana del món, per tant, els *bissu* tenien un gran poder.

Les conseqüències del colonialisme

Actualment, els *bissu* han perdut aquest estatus social i la seva situació és més marginal, com la dels *hijra* indis. I això no és casual sinó que, de fet, es deu a un canvi de pensament introduït per les potències colonials de l'època: durant els segles *xvi* i *xx*, Àsia va estar sota el punt de mira de les potències europees i molts països, especialment els del sud-est asiàtic, van patir d'una manera o altra els efectes de la colonització. Concretament, el subcontinent indi va estar exposat al colonialisme portuguès entre els segles *xvi* i *xvii* i sota domini britànic entre el 1793 i el 1947; Tailàndia, aleshores el regne de Siam, estigué sota domini francès i britànic des del segle *xviii* fins a principis del segle *xx*; mentre que Indonèsia estigué sota domini holandès

TRANSÀSIA

UNA MIRADA A LA QÜESTIÓ TRANS ALS PAÏSOS ASIÀTICS

per Àlex Marcos Bonet
(vaigadonaruntomb.wordpress.com)

Malgrat que a Catalunya encara predomina el binarisme de gènere, la feina desenvolupada les darreres dues dècades per diferents persones de les societats occidentals per incorporar poc a poc el discurs de la diversitat i el qüestionament d'aquest sistema binari s'està començant a fer sentir. I mentre aquí les persones trans comencen a fer que s'escolti la seva veu, en altres indrets la situació ha estat més fluctuant i desigual. Si en centrem en les societats asiàtiques, podem trobar casos d'expressions de gènere ben interessants.

des de finals del segle XVI fins a principis del segle XX. Sens dubte, aquests dominis colonials per part d'Occident i de les diferents branques del cristianisme que hi combregaven van canviar la història i part de la identitat dels països colonitzats. L'expressió d'aquest anomenat tercer gènere fou un dels elements amb una repressió més gran.

Per una altra banda, a països com Japó, en canvi, existeix una llei dita de protecció eugènica, actualment amb el nom de llei de protecció del cos matern, que denota clarament que el control de la reproducció és una prioritat per l'Estat, i la identitat trans, així com les sexualitats alternatives, entren en conflicte amb

aquest control social de la reproducció, per tant, no són acceptades.

Malgrat que la situació de les persones transsexuals a Àsia sigui menys favorable que en alguns països occidentals, existeixen organitzacions que lluiten per la millora dels drets de les persones LGTBIQ. És el cas d'APTAN o UNDP³. Especialment el primer s'ha convertit en una de les organitzacions més importants en la lluita dels drets de les persones trans en aquesta àrea, construint relacions amb les comunitats trans dels diferents països que la integren, amb organitzacions, governs i sistemes de salut, així com publicant informes. Informes que, per una altra

banda, també tenen en compte la situació dels homes trans, una realitat ignorada i poc representada. ■

Notes

1. Territori que inclou l'Índia, Nepal, Sri Lanka, Bhutan, Pakistan, Bangladesh i les illes Maldives.
2. El *muay thai* és un esport conegut també com «art de les vuit extremitats» que té com a base la boxa tailandesa.
3. APTN: Asia Pacific Transgender Network (Comunitat Transgènere d'Àsia-Pacífic). UNDP: United Nations Development Programme (Programa de les Nacions Unides pel Desenvolupament).

JOSEMOLA
ACTIVISME AMB
SENTIT DE L'HUMOR

per Anais Llorenç

Más Banana

por Josemola

Jose Cuadrado, més conegut a les xarxes socials com Josemola, acaba de publicar *Menos Drama* y *Más Banana*, la seva primera novel·la, que ell mateix defineix com «interactiva». Activista LGTBI, es defineix com «una mamarratxa contra la plomofòbia» i practica un activisme atípic basat en la ironia i el sentit de l'humor.

Com sorgeix la novel·la?

M'agrada dir que els culpables són un home i la meua mare. Trobant-me submergit en un 'dramón' sentimental i completament influenciat per les telenovel·les de ma mare, vaig agafar un avió a Lepe, d'un dia per l'altre, per dir-li a 'aquella persona especial' això de «m'agrades» i ell em va contestar: «*Lo siento mi amor*» com la Rocío Jurado. Total, no em va quedar més remei que escriure *Menos Drama* y *Más Banana*. L'argument arrenca en un moment crític de la nostra vida, el fi del primer amor que, òbviament, res tenia a veure amb el 'príncep blau' que havíem imaginat. Un drama que obliga tant al protagonista com al lector a prendre una decisió: seguir ancorat en el passat o córrer el risc de viure aventures.

Tu mateix l'has definit com una novel·la interactiva

La meua intenció era fer que el lector participés de manera activa en la lectura en tot moment. Per això, al final de cada un dels 10 capítols s'ha d'escollir entre «drama» o «banana» mitjançant salts de pàgina. Aquestes decisions representen encerts o errors que serveixen perquè el propi lector s'apropi a temes com la LGTBfòbia, el VIH, la PrEP, l'heteronormativitat o la plomofòbia.

La plomofòbia?

És evident que existeix una homofòbia externa. Si donem un cop d'ull a la premsa, trobem un clar augment d'agressions. Però dins del propi col·lectiu LGTB cal escoltar a aquesta nova generació que adverteix de discriminació interna. L'herència d'anys i segles de masclisme, homofòbia i heteronormativitat, i el fet de que hem començat a relacionar-nos en llibertat, ha derivat en noves formes de discriminar com són la plomofòbia, la violència intragènere o el ciberassetjament entre nosaltres. I a tot això, se li suma un context on la llibertat d'expressió es pot mal interpretar de forma perversa amb discursos polítics poc respectuosos amb la diversitat.

Son temes seriosos, però la teua novel·la el què fa és desdramatitzar

Si estàs trista, avorrida o deprimida, al llegir la novel·la se't passa de cop. A més, com diu Jesús Generelo en el pròleg: «Ser activista no està renyit amb ser divertit, deixar anar ploma o frivolitzar de tant en tant». El sentit de l'humor ens salvarà a totes! (riu). *Menos Drama* y *Más Banana* és un himne contra la depressió, la negativitat i el mal rotllo.

La música també juga un paper important en la novel·la

Sense música el món estaria sord. Tots escoltem música a totes hores, de fet, jo escoltava música mentre escrivia i això volia que estigués present en la lectura. I en lloc d'un índex de capítols, vaig crear una *tracklist* a Spotify amb una llista de cançons que recomano escoltar mentre llegeixes. ■